

Meer medailles, meer mensen die sporten en bewegen én ook meer business

INNOVEREN IN DE SPORT MET STEUN VAN EU-SUBSIDIES

DOOR WALTER VAN HULST

De werelden van sport, bedrijfsleven en kennis bij elkaar brengen om samen tot innovaties te komen. Met als doel meer medailles, meer mensen die sporten en bewegen én ook meer business. Dat kan via projecten maar zeker ook via zogenaamde *fieldlabs*, concrete locaties - dicht bij de alledaagse praktijk van sport en spel - waar diverse partijen nieuwe ideeën en producten kunnen ontwikkelen en testen. Op zichzelf een innovatie die bedacht is in Eindhoven en die naar andere landen wordt uitgedragen via het EU-project ProFit.

Het interactieve speeltoestel Sona van het bedrijf Yalp op het nieuwe fieldlab in Delft.

DO'S AND DON'TS

- Start vanuit een behoefte, niet vanuit de gedachte om EU-subsidie binnen te halen.
- Gemeente, provincie of intermediaire organisaties kunnen de weg wijzen naar mogelijkheden en experts. En hebben wellicht middelen voor een haalbaarheidsstudie of het opstellen van een aanvraag.
- Neem de tijd om een goed plan te maken.
- Huur expertise in, ga niet zelf proberen de EU-procedures en -spelregels te doorgronden.
- Communiceer open met het loket waar de aanvraag wordt ingediend. De EU ziet graag goede aanvragen om de middelen zo goed mogelijk te besteden. Eventueel kunnen bij dit proces intermediairs worden ingeschakeld.
- Zorg bij de uitvoering voor begeleiding om te voldoen aan de EU-voorschriften.

Bij het InnoSportLab Speel en Beweeg in Eindhoven is de Curb ontwikkeld en getest, een combinatie van een fiets en een cross-trainer.

VIJF PROJECTEN MET EUROPESE SUBSIDIE

Vanuit Nederland zijn inmiddels vijf projecten op het gebied van sportinnovatie opgezet met Europese subsidie.

- **InnoSportEU**, inmiddels afgelopen, heeft geleid tot het European Platform for Sports and Innovation (EPSI). Zie www.epsi.eu.
- **ProFit** is opgezet om het concept fieldlab internationaal uit te dragen. In dit project werken vier steden (Eindhoven, Delft, Kortrijk, Sheffield) en vijf kennisinstellingen samen. De coördinatie wordt gedaan door Sports and Technology in Eindhoven. Zie www.profitproject.org.
- **InnoSportLab Den Haag** voor innovatie in zeilen, ontvangt steun van het Europees Fonds Regionale Ontwikkeling (EFRO) binnen het programma 'Kansen voor West'. Zie www.innosportlabdenhaag.nl.
- **InnoSportLab Papendal** voor voeding, fysiologie en prestatie-monitoring heeft subsidie verkregen via de provincie Gelderland in het kader van het Europees Fonds Regionale Ontwikkeling (EFRO). Zie www.innosportlabpapendal.nl.
- **EU4SportsClusters** ondersteunt het MKB in drie landen om hun markt te vergroten buiten Europa. Samenwerking van InnoSportNL, Sportaltec (Frankrijk), ACC10 en Indescat (beide Spanje) met steun via ClusterCollaboration. Zie www.innosport.nl.

Afgelopen oktober openden wethouder Raimond de Prez van de gemeente Delft en hoogleraar en decan Ena Voûte van de faculteit Industrieel Ontwerpen van de TU Delft het nieuwe *fieldlab* in hun stad. Een bestaande speeltuin, die stap voor stap een upgrade krijgt en tevens een testomgeving wordt voor innovaties op het gebied van spelen en bewegen. Een grote oranje boog trekt de aandacht: de Sona van het bedrijf Yalp. Met een druk op de knop kunnen kinderen verschillende spellen instellen. Eentje met muziek of eentje met opdrachten via geluiden of een stem. Datzelfde bedrijf gaat - als winnaar van een design-competitie - in Delft nog een ander toestel plaatsen, met de naam Serious Gaming: een set van interactieve paaltjes voorzien van een display, ledlampjes en sensoren. Kinderen rennen van het ene naar het andere paaltje volgens een bepaald patroon en voeren opdrachten uit. Een leuke en leerzame combinatie van buiten spelen, gamen en het kraken van de hersenen. Een nieuw product, dat Yalp in Delft verder gaat ontwikkelen en uitproberen.

Open innovatie

Het begon in 2005 met de oprichting van de stichting Sports and Technology door TNO en de gemeente Eindhoven. TNO deed al het nodige aan onderzoek en ontwikkeling op het gebied van sporten en bewegen, maar zocht naar wegen om bedrijven daar nauwer bij te betrekken omdat er op dit terrein volop marktkansen liggen. Zie bijvoorbeeld de 'grote jongens' zoals Nike. Zo werd het idee geboren van *fieldlabs*, laboratoria in de praktijk, dicht bij de sport en dicht bij de mens, als voedingsbodem voor innovatieve projecten die tot stand komen door samenwerking van meerdere partijen

in een sfeer van open innovatie. Deze formule werd het eerst toegepast in het zwembad de Tongelreep in Eindhoven. Al snel ging naar Eindhoven's voorbeeld de landelijke stichting InnoSportNL van start als 'dochter' van NOC*NSF, die ook het idee van de *fieldlabs* omarmde. Inmiddels zijn er behalve voor het zwemmen (Eindhoven) ook lab's voor gymnastische sporten (Den Bosch), schaatsen (Heerenveen), zeilen (Den Haag) en voeding, fysiologie en prestatie-monitoring (Papendal). Plus een voor spelen en bewegen (breedtesport), eveneens in Eindhoven.

Kansen voor nieuwe business

TNO, Sports and Technology en InnoSportNL gingen verder met het smeden van netwerken, ook over de grenzen heen. Met subsidie vanuit Brussel kwam het European Platform for Sports and Innovation (EPSI) tot stand. "Binnen de EU was er nauwelijks aandacht voor de economische aspecten en mogelijkheden van sport," stelt Cees van Bladel, destijds coördinator van Sports and Technology. "We hebben hard gewerkt aan de bewustwording op dit gebied. Ook de sportwereld zou nog meer moeten beseffen dat het niet alleen gaat om prestaties en gezondheid, maar dat er ook businessmogelijkheden liggen."

De *fieldlab*-gedachte, met name die voor spelen en bewegen in Eindhoven, trok al snel internationaal aandacht, onder andere vanuit Sheffield (Engeland). Zo werd het idee geboren om dit concept uit te dragen naar andere landen in de vorm van een EU-project. "Het was even zoeken naar de juiste insteek," stelt Van Bladel. "Uiteindelijk bleek het Interreg IVB Noord West Europa programma de meest kansrijke ingang. Dat betekende helaas wel dat we München en Valencia - waarmee we goede contacten hadden - als mogelijk partners moesten laten vallen, omdat zij buiten het doelgebied liggen."

Designexpertise

Kortrijk en Delft namen hun plaats in, en ook vijf kennisinstelling in de vier deelnemende steden plus Belfast doen mee, vooral vanwege hun designexpertise of kennis op het gebied van sport en beweging. Behalve in Delft is ook in Sheffield

inmiddels een *fieldlab* geopend. Kortrijk volgt nog dit jaar. Een volgende stap is gezamenlijk onderzoek van de labs. En de bewoners van de betreffende gemeenten hebben er een eigentijdse speel- en beweegomgeving bij.

.....
Walter van Hulst is zelfstandig journalist, publicist en communicatieadviseur, onder andere van de stichting Sports and Technology en het project ProFit.
 .....